

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتراي حرفه ای رشته پزشکی

بررسی میزان درگیری پارانشیم ریه با امبولی شرابین ریوی در بیماران مبتلا به پنومونی بیماران کووید ۱۹ با

امبولی شرابین ریوی بستری در بیمارستان امام خمینی در ۱۳۹۹-۱۴۰۰

نگارش:

حورا حیدری

اساتید راهنما:

دکتر علی حسین صمدی

دکتر بهمن محمدزاده

استاد مشاور:

دکتر محمدرضا اصلانی

اسفند ۱۴۰۲

شماره پایان نامه :

۰۱۱۵۱

صفحه	عنوان
۷	فصل اول: مقدمه
۸	۱-۱: مقدمه
۸	۲-۱: بیان مسأله
۹	۳-۱: اهداف و فرضیات طرح
۹	۱-۳-۱: اهداف کلی
۱۰	۲-۳-۱: اهداف اختصاصی
۱۰	۳-۳-۱: اهداف کاربردی
۱۰	۴-۱: فرضیات یا سوالات طرح
۱۱	۵-۱: تعاریف واژه اختصاصی
۱۲	فصل دوم: بررسی متون
۱۳	۱-۲: مبانی نظری:
۱۳	۱-۱-۲: کووید-۱۹
۱۴	۲-۱-۲: ویروس شناسی
۱۶	۳-۱-۲: علایم بالینی و پاتوژنز
۲۰	۴-۱-۲: تشخیص
۲۲	۴-۱-۲: شاخص های آزمایشگاهی
۲۵	۲-۱-۲: آمبولی حاد ریه
۲۵	۱-۲-۱-۲: معرفی
۲۵	۲-۲-۱-۲: علت شناسی:
۲۶	۳-۲-۱-۲: انواع آمبولی ریه
۲۷	۴-۲-۱-۲: شیوع شناسی

۲۷	..... پاتولوژی ۵-۲-۱-۲
۲۸	..... ارزیابی و تشخیص (۵۷) ۶-۲-۱-۲
۲۸	..... تجزیه و تحلیل گاز خون شریانی
۲۹	..... الکتروکاردیوگرافی (ECG)
۳۰	..... رادیوگرافی قفسه سینه (CXR)
۳۰	..... آنژیوگرافی توموگرافی کامپیوتری ریه (CTPA)
۳۱	..... اکوکاردیوگرافی
۳۱	..... سینتی گرافی ریه
۳۱	..... آنژیوگرافی ریه
۳۲	..... آنژیوگرافی رزونانس مغناطیسی (MRA)
۳۳	..... ۲-۲: بررسی متون
۳۵	..... فصل سوم : مواد و روش کار
۳۶	..... ۱-۳: نوع پژوهش
۳۶	..... ۲-۳: جامعه آماری، روش نمونه گیری، حجم نمونه
۳۶	..... ۳-۳: روش گرد آوری اطلاعات
۳۷	..... ۵-۳: معیار های ورود به مطالعه
۳۷	..... ۷-۳: روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری
۳۷	..... ۸-۳: ملاحظات اخلاقی
۳۸	..... ۹-۳: جدول متغیر های مطالعه
۳۹	..... فصل چهارم: نتایج
۴۸	..... فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
۴۹	..... ۱-۵: بحث
۵۴	..... ۲-۵: محدودیت ها

۵۵.....	۳-۵: نتیجه گیری:
۵۶.....	۵-۴: پیشنهادات
۵۷.....	۵-۵: ترجمان دانش
۵۸.....	منابع

فهرست جداول

۱۸.....	جدول ۲-۱: نرخ مرگ و میر covid-19 بر حسب بیماری زمینه ای
۱۹.....	جدول ۲-۲: نرخ مرگ و میر ناشی از کوید-۱۹ بر حسب گروه های سنی مختلف
۴۰.....	جدول ۴-۱: یافته های دموگرافیک
۴۰.....	جدول ۴-۲: یافته های توصیفی
۴۱.....	جدول ۴-۳: اطلاعات بالینی شرکت کنندگان
۴۲.....	جدول ۴-۴: شیوع علائم بالینی شرکت کنندگان
۴۳.....	جدول ۴-۵: میزان درگیری پارانشیم ریه
۴۴.....	جدول ۴-۶: اطلاعات درگیری پارانشیم ریه را بر اساس سن
۴۵.....	جدول ۴-۷: اطلاعات درگیری پارانشیم ریه را بر اساس جنس
۴۶.....	جدول ۴-۸: اطلاعات درگیری پارانشیم ریه را بر اساس نتایج بالینی

جدول ۴-۹، اطلاعات درگیری پارانشیم ریه را بر اساس D-dimer..... ۴۷

فهرست اشکال

شکل ۲-۱: سازمان بندی ژنوم کرونا ویروس جدید..... ۱۴

شکل ۲-۲: مسیر احتمالی انتقال کرونا ویروس جدید..... ۱۵

شکل ۲-۳: تصاویر رادیولوژیک بیمار ۷۱ ساله مبتلا به covid-19..... ۲۱

تصویر ۲-۴، الکتروکاردیوگرام بیمار مبتلا به آمبولی ریه که تاکی کاردی سینوسی تقریباً ۱۵۰ ضربه در دقیقه و بلوک شاخه راست را نشان می دهد..... ۳۰

تصویر ۲-۵: الگوریتم تشخیصی آمبولی ریوی..... ۳۲

چکیده:

زمینه: با شیوع پاندمی کرونا ویروس، این ویرس توانست بسیاری از ارگان های حیاتی بدن را مانند سیستم های قلبی و عروقی تحت تاثیر قرار دهد و موجب بروز اختلالات بسیاری در این سیستم ها شده است. پژوهش حاضر با هدف تعیین ارتباط بین میزان درگیری پارانشیم ریه با امبولی شرایین ریوی در بیماران مبتلا به پنومونی کووید-۱۹ انجام شده است.

هدف: پژوهش حاضر با هدف تعیین ارتباط بین میزان درگیری پارانشیم ریه با امبولی شرایین ریوی در بیماران مبتلا به پنومونی کووید-۱۹ انجام شده است

مواد و روش ها: این مطالعه از نوع مقطعی توصیفی-تحلیلی است. مطالعه به صورت گذشته نگر و براساس داده های بیماران بستری در بیمارستان امام خمینی اردبیل انجام گرفت. داده های مورد نیاز از بیماران شامل سن، جنسیت، سطح دی دایمر، بیماری زمینه ای و داروی مصرفی مربوطه، بخش بستری، مدت بستری، میزان درگیری ریوی، امبولی ریوی، و پیامد بیمارستانی می باشد که از پرونده های بیماران جمع آوری گردید. تعیین می شود. تعیین بروز امبولی ریوی نیز براساس گزارش سی تی آنژیوگرافی ریوی بوده است. که بیماران بر این اساس به دو گروه با و بدون امبولی ریوی تقسیم شد و از طریق مقایسه این دو گروه، ارتباط بین امبولی ریوی با شدت درگیری ریوی، سطح دی دایمر، و سایر متغیرها تعیین گردید. تجزیه و تحلیل داده ها توسط نرم افزار SPSS نسخه ۲۵ انجام گرفت.

یافته ها: اطلاعات دموگرافیک ثبت و ضبط شد. یافته ها بدست آمده حاکی از آن بود که که میزان درگیر ریه راست کمتر از ریه چپ بوده است. همچنین، در این پژوهش یافته ها نشان داده است که سن و یافته های بالینی باعث ایجاد تفاوت در میزان درگیری پارانشیم ریه با امبولی شرایین ریوی در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ میگردد، اما بر اساس جنس و D-dimer هیچ تفاوت معنی داری وجود ندارد ($P\text{-value} < 0.05$).

نتیجه گیری: نتایج به دست آمده حاکی از اثر گذاری ابتلا به کووید-۱۹ بر شدت در گیری ریه ها در افراد مبتلا به امبولی ریوی بوده است.

کلمات کلیدی: امبولی شرایین ریوی، کووید-۱۹، پارانشیم ریه، ترومبوز